

Sobre els valors professionals

Anna Falcó

Anna Falcó
EUI Gimbernat

L'objectiu d'aquest article és fer una reflexió al voltant dels valors professionals i l'estat actual de la qüestió. Intenta demostrar que a partir dels valors i principis ètics es pot iniciar el diàleg entre tots els professionals i els seus òrgans de gestió. Els valors propis de la professió, aquells que defineixen el referent d'infermera ideal, ens uneixen a tots els àmbits de la infermeria. Ens uneixen i ens defineixen. Per això poden servir per continuar el debat intern en la infermeria i definir estratègies definitivament. En altres paraules, ha de servir per atrevir-nos a parlar clar i concretar d'una vegada com s'articulen les relacions entre l'assistència, la docència, la gestió i la investigació.

La societat ha dotat de valors a la infermeria des de l'etapa vocacional a la professional definint-la, no només com a professional membre de l'equip de salut, sinó també com a única experta en el camp del tenir cura. Aquests valors que hom, de manera innata, atribueix a la seva idea d'infermera excel·lent són sensibles a les coordenades d'espai i temps, pel que el concepte d'infermera ideal de fa uns anys no és el mateix d'ara. Aquest dinamisme és òbviament necessari i positiu per l'evolució del coneixement científic, però exigeix una anàlisi periòdica per part dels mateixos professionals per poder ser coherents amb la realitat de la professió. Hi ha d'haver una relació directa i recíproca entre les tendències filosòfiques i teòriques de la ciència infermera i la realitat de la praxi professional, evitant així caure en l'estricta idealisme teòric.

Cada marc conceptual ha definit uns valors que han donat essència a la infermeria i orienten el saber i el saber fer de la infermeria d'avui. Primer, el paradigma de la infermera vocacional va introduir els valors de compassió pel sofriment de la persona propera, caritat i vocació.

Després, el paradigma antropològic o holístic que ha influenciat les professions sanitàries, com la infermeria i la medicina, ha introduït la concepció pluridimensional de la persona com a ésser biològic, psicològic, social i espiritual, ha definit una intervenció professional més global i un treball interdisciplinari. El paradigma holístic ha dirigit, per tant, la pràctica professional cap al valor de l'empatia i els principis de l'habilitat de les tècniques de comunicació i la relació d'ajuda.

En l'actualitat, la infermeria ha estat influenciada, com la totalitat del món sanitari, per la corrent legal, seguint la moda imposada pels països d'Anglaterra i els EE.UU. Aquesta tendència ha definit la infermera legal, el professional que ha de vetllar pel compliment dels drets de la persona usuària del sistema de salut que es troba, pel fet de ser-ho, en una situació vulnerable. Aquest paradigma incorpora els valors de compromís professional i personal, i els principis de defensa dels drets del malalt.

Ara bé, la reflexió al voltant dels valors no hauria de ser només el fruit de la dissertació teòrica i filosòfica dels experts. S'ha de buscar la seva aplicació en la vida real, en el dia a dia, en el aquí i el ara. Cal analitzar si aquests estan presents en les decisions professionals, si tenen vigència en l'assistència; quins són els mitjans per instruir als futurs professionals en aquests valors; com els òrgans de gestió vetllaran pel seu respecte.

Més elements per la reflexió

Cal fomentar el diàleg dels propis professionals per conèixer si la teoria científica s'ajusta a la realitat dels diferents àmbits, com l'assistència, la docència, la gestió i la investigació.

L'àmbit assistencial i el docent han de consensuar aquells valors més rellevants que s'ajustin als paradigmes actuals de la professió. És a dir, la reflexió dels valors que orienten la professió ha d'estar relacionada amb la praxi professional. Per altra banda fer-ne publicitat i defensar-los és la principal tasca de les organitzacions col·legials i els òrgans de gestió de les institucions.

Per últim, la formació en valors en la universitat requereix uns mitjans per poder aprofundir en la seva anàlisi. Parlar de valors professionals en la universitat necessita, doncs, la recerca de fórmules per estudiar en quina mesura s'està educant en valors professionals als alumnes i quines mesures de control i avaluació es disposen respecte a l'assumpció d'aquests per part de l'alumne.

Bibliografia

- Garcia C, Martínez ML. Historia de la Enfermería. Madrid: Harcourt; 2001.
- Torralba F. Antropología del cuidar. Institut Borja de Bioètica-Fundació Mapfre Medicina; 1998.
- Hewitt J. A critical review of the arguments debating the role of the nurse advocate. *Journal of Advanced Nursing* 2002;37(5):439-445.
- Busquets M, Antón P. Bioètica y ética. En Casado et al. *Materiales de Bioètica y Derecho*. Barcelona: Cedecs; 1996.